

אוניברסיטת בן גוריון
המחלקה לחינוך
המסלול לפסיכולוגיה חינוכית.

פרקטיקום א', תשפ"א 2021-2020

מרצה: אילן וירצברגר

טלפון: 050-6282708

מייל: ilanvi@education.gov.il

שעות קבלה: ימי ד' על פי תיאום

מטרות:

להקנות ידע בעיון ובמעשה על מקומו ותפקידו של הפסיכולוג החינוכי בארץ ובעולם, תוך הבאת גישות המציגות את תפקידו הפעיל והרבגוני של הפסיכולוג במערך השלם של ביה"ס והקהילה שבה הוא ממוקם.

תפקיד הפרקטיקום לאפשר לתלמיד לצפות, להתנסות ולהכיר את עבודת הפסיכולוג, על גווניה השונים וכן ללמוד על תפקידי הצוות החינוכי ודרכי עבודתו. על מנת להכיר את הדילמות ואת ההכרעות השונות להם נדרש הפסיכולוג החינוכי.

הפרקטיקום מתנהל במסגרת שירות פסיכולוגי חינוכי יישובי ובאחריותו ומחייב את הסטודנט בהשתתפות ביום עבודה אחד בשבוע (כ- 6-7 שעות). השנה לאור מגיפת הקורונה נעשה התאמה לדרישות בהתאם להנחיית משרד הבריאות והחינוך והרשויות המקומיות.

יושם דגש על הכרות עם מורכבות עבודתו של הפסיכולוג החינוכי מההיבט התיאורטי ומההיבט המעשי.

מההיבט התיאורטי - ילמדו תפיסות תיאורטיות שונות באשר לעבודת הפסיכולוג
דילמות מרכזיות בעבודתו של הפסיכולוג החינוכי ובין היתר: סוגיות בזהות המקצועית של הפסיכולוג החינוכי, מקומו של הפסיכולוג החינוכי בתוך מערכת החינוך, התערבויות פסיכולוגיות לסיוע לפרט במערכת החינוך, התערבויות בדגש מערכתי, תפקיד הפסיכולוג בגן הילדים, תפקיד הפסיכולוג בב"ס היסודי ובחטי"ב, היבטים ערכיים ואתיים בקבלת החלטות. הכרת החוקים והתקנות המסדירים את עבודת הפסיכולוג.

הלמידה המעשית - תזמן הכרות עם תפקיד הפסיכולוג מנקודות מבט מגוונות. ההכרות עם תפיסות שונות של תפקיד הפסיכולוג החינוכי תיעשה באמצעות תצפיות על עבודת הפסיכולוג, וכן מפגש בלתי אמצעי עם מערכת החינוך מנקודת מבטו של הפסיכולוג. הלמידה תכלול רפקלציה על התהליכים אותם חווים הסטודנטים, וכן דיון ביקורתי בסוגיות העולות בעקבות החשיפה להיבטים השונים והמורכבים של עבודת הפסיכולוג.

אופן הלמידה

1. שיעור שבועי, דיון בהשתתפות התלמידים. בחלק מהמפגשים הסטודנטים יהיו אחראים להצגת חומר עיוני ודיווח על התנסויות שלהם בתחום המעשי.
2. התנסות מעשית, בהיקף של יום בשבוע, בשירות פסיכולוגי חינוכי.

מטלות הפרקטיקום

במסגרת החינוכיות (משימות שטח)

1. ליווי של פסיכולוג בית הספר לצורך תצפית בעבודותיו השונות בתחנה ובמסגרות החינוכיות. חשיפה למגוון של התערבויות פסיכולוגיות (כולל התערבויות מערכתיות והתערבויות שיש בהן שילוב של עבודה עם פרטים ועבודה עם מערכת), שישקפו את הרבגוניות שבעבודת הפסיכולוג החינוכי.
2. הכרות עם בעלי תפקידים המשיקים לעבודת הפסיכולוג.
3. חשיפה למסגרות חינוכיות שונות (חינוך מיוחד, מסגרות שילוב ואח').
4. צפייה בוועדת השמה, ועדת שילוב / מתיא, ישיבת צוות בין מקצועי בבית ספר.
5. השתתפות בישיבות צוות בתחנה.

פרוט מטלות תצפית במסגרת הפרקטיקום

1. צפייה בישיבות בין מקצועיות בבי"ס (5).
2. צפייה בפגישה עם הורים - (5)
3. השתתפות בפגישה של הפסיכולוג עם מנהל ב"ס. (1)
4. צפייה בכיתת חנוך מיוחד בבי"ס רגיל (1)
5. צפייה בבי"ס לחנוך מיוחד (1)
6. צפייה בגן ילדים (3)
7. צפייה בכתה רגילה (2)
8. צפייה בוועדת השמה (1)
9. צפייה בוועדת שילוב (1)
10. ישיבת צוות בשפ"ח (2)

11. צפייה באינטראקציה הורה ילד (1)

12. תצפית בעריכת אבחון (1)

רצף שלבי העבודה המעשית

1. פגישת הכרות וחווה עבודה עם מנהל התחנה או הממונה על ההדרכה בשפ"ח. החווה יתייחס לאופן ביצוע משימות השטח להן מחויב הסטודנט, בתחנה, ללוי"ז, למפגשי משוב תקופתיים, כולל מפגש מסכם, הגדרת ציפיות ההדדיות והיבטים אתיים.
2. פגישת הכרות וחווה, עם הפסיכולוג המלווה. החווה יתייחס לאופן ביצוע משימות השטח להן מחויב הסטודנט, בתחנה, ללוי"ז, למפגשי הדרכה ומשוב, ועוד.
3. ליווי הפסיכולוג בשטח.
4. סיכום ההתנסות (לקראת סיום השנה ובסוף הסמסטר): שיחת משוב מסכמת עם הפסיכולוג המלווה, עם מנהלת התחנה, הגשת דו"ח מסכם.

דרישות אקדמיות

1. הגעה בזמן, נוכחות והשתתפות פעילה בשעורים חובה. היעדרות מעל ל20% מהשעורים תמנע את מתן הזכאות.
2. תיעוד משימות השטח בהתאם לדרישות.
3. מילוי דוח ביומן שדה לאחר כל יום התנסות מעשית והגשת עבודות.
4. הצגת תצפיות בשעורים.
5. קריאה בספרות החובה לשעורים.